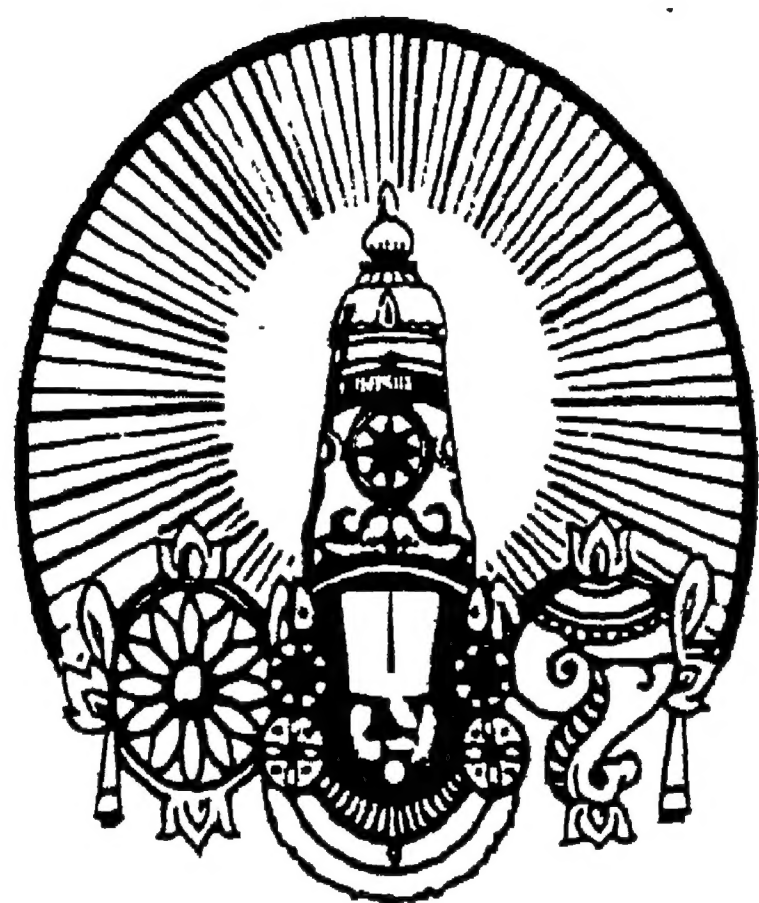

శ్రీ చిలుకూరు వేంకటేశ్వర శతకం

డా॥ జనువాడ రామస్వామి

శ్రీ చిలుకూరు వేంకటేశ్వర శతకం

రచన : డా॥ జనువాడ రామస్వామి,

ఎం.ఏ.,పిహెచ్.డి.

(Poetry)

© సర్వహక్కులు రచయితవి

ప్రతులు : 2000

ప్రథమ ముద్రణ :

డిశంబరు 2002

మూల్యం :

రూ.20-00

ప్రతులకు :

జనువాడ సత్యవతి

ఇం.నెం.3-96/1, చిలుకూరు

మం. మోయినాబాదు

రంగారెడ్డి జిల్లా-501 504.

Akshara Alankarana :

SATYA (PG)

Designed & Printed at :

MOUNIKA GRAPHICS,

1-4-27/71/187, P.S. Colony,

Hyderabad - 500 080. Ph : 6342530

Mobile : 98480 37145

Jnanpith Awardee

Dr. C. Narayana Reddy, M.P.
M.A., Ph.d.D.litt.

CHAIRMAN

Andhra pradesh State Cultural Council
Government of Andhra Pradesh
Kalabhavan, Hyderabad-500 004.
Phone : (O) 23214603 (R) 23548451
Fax : (O) 23214603

జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత

డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి, ఎం.పి.
ఎం.ఎ., పి.హెచ్.డి., డి.లిట్.

అధ్యక్షులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాంస్కృతిక మండలి
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం
కళాభవన్, హైదరాబాదు-500 004.
ఫోన్ : (ఆ) 23214603 (ఇ) 23548451
ఫాక్స్ : (ఆ) 23214603

అభిప్రాయం

డా॥ జనువాడ రామస్వామి చిలుకూరు వెంకటేశ్వరుణ్ణి సంబోధిస్తూ, సంభావిస్తూ రచించిన శతకమిది. వేడుకున్నది వెంకటేశుణ్ణయినా వెల్లడించింది సమకాలీన సమాజంలోని మంచి చెడులనే.

ఒక పద్యంలో “అమ్మయనెడు మాట అనురాగ జలధియే” అంటూ ఆర్థమతితో ప్రకటించిన రామస్వామి ఓట్ల భాగోతాన్ని తూర్పారబడుతూ,

“ఓటుకొచ్చినపుడు ఓటరే దేవుడు”

అంటూ ఓ విసురు విసిరాడు. మరో పద్యంలో “లాంఛనమ్ములాయె లంచమ్ములీనాడు” అంటూ ఉన్న సంగతిని విన్నవించుకున్నాడు.

“మనసులేనివాడు మనుజాధముండు” లాంటి గణనీయ సూక్తులున్న ఈ శతకాన్ని రచించిన డా॥ జనువాడ రామస్వామికి నా అశీరాభినందన.

- డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి

ఆచార్య ఎం. కులశేఖరరావు

పూర్వ తెలుగుశాఖాధ్యక్షులు,
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం.

హైదరాబాదు

అకాంక్ష

దాదాపు పాతిక సంవత్సరాల నుంచి డా॥ జనువాడ రామస్వామి తెలుగు సాహిత్య అధ్యయన అధ్యాపనాలలో నిమగ్నుడై ఉన్నాడు. ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి ఆయా వ్యాసంగాలను సన్నిహితంగా నేను పరిశీలిస్తూనే ఉన్నాను. కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం రామస్వామి మనోనేత్రం అనే కవితా సంపుటిని వ్రాసి రసికులకు ఆనందాన్ని కలుగజేసినాడు. కవితారామం కూడ రామస్వామి వ్రాసిన ఖండికల సంపుటమే.

ఉన్నత విద్యా సంస్థలో ఉన్నవాడు కాబట్టి ఈ కవి పండితునికి సాహిత్య పరిశోధన కూడ ఆకర్షించింది. తెలుగులో సంస్కరణ కవిత్వము మీద మంచి సిద్ధాంత వ్యాసము వ్రాసి విద్వాంసుల మన్ననలను అందుకొన్నాడు. ఈ పరిశోధన వ్యాసాంగాన్ని కూడ నేను పర్యవేక్షించే అవకాశము కలిగింది.

ఈ సాహితీయాత్రలో డా॥ రామస్వామి శ్రీ చిలుకూరు వేంకటేశ్వర శతకం అనే మరొక మైలురాయిని ఇపుడు స్పృశించినాడు. కవితా హృదయం ఉన్న సాహిత్యకునికి ఆవేశం కలిగిన ఆవేదన కలిగిన కవిత్వం రాకుండా ఉండదు. సాహిత్య కార్యకలాపాల్లో విద్యార్థినీ విద్యార్థుల బోధనలలో మునిగి తేలుతున్న రామస్వామికి ఇపుడు ఆవేశము, ఆవేదన కలిగినట్లున్నది.

తన మనస్సులోని అనుభూతిని ఈ 108 పద్యాలలో ఈ కవి చిల్కూరులో వేంచేసియున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామికి నివేదించుకున్నాడు. చిలుకూరు స్వామికి రామస్వామికి అత్యంత ఆత్మ బాంధవ్యమున్నది. కవి స్వామి పరిసరాల్లోనే నివసిస్తాడు. కాబట్టి నిత్యదర్శనం అనే భాగ్యం కూడా ఆయనకు అభించింది. కవితావిర్భావానికి ఈ బాంధవ్యం చాలదా?

రామస్వామి కవితకు ప్రపంచమే వస్తువు. దాన్ని దర్శించినపుడు ఆయన మనస్సు ఉరకలు వేస్తుంది. ఒకచోట తల్లి అనే మాటలోని మాధుర్యాన్ని ఆయ ఇల్లా వివరించినాడు.

“అమ్మ అనడు మాట అనురాగ జలధయ అడుగుకడలందు అమ్మలేక”

ఇన్ని యుగాలు గడిచినా ఈ సూక్తికి భిన్నంగా ఉండదు కదా! ఇక్కడ అమ్మా అనే మాటకు కన్న తల్లి అనే అర్థంతో పాటు జన్మభూమి అనే భావం ధ్వనించింది. అమ్మలేక జన్మంలేనట్టే జన్మభూమిలేని మనుగడ ఉంటుందా అనేదే కవి ప్రశ్న.

మానవుడన్న తరువాత అతనిలో మంచితో పాటు చెడులేకుండా ఉండదు. లోకంలో పరిపూర్ణమానవుడు ఉండదు కదా! అందుచేతనే మానవుని పక్షాన భగవంతునితో కవి “భజన చేతు భక్తి భావమునను” పాపములను కడిగి పావనమొనరింపు” మని ప్రార్థించినాడు. దాసుని తప్పు దండంతో సరి.

ఈ లోకమంత నిర్మలంగా స్వచ్ఛంగా, శీలవంతంగా ఉండాలని మహానుభావులందరు కోరుకొంటునే ఉన్నారు. కవికి కూడ ఈ కోరిక హృదయ నిర్భరంగా ఉన్నది.

“మంచి మాయమయ్యె మాయరాజ్యమునేలె
ధనము మూలమయ్యె ధరణియందు”

అని ప్రస్తుత స్థితిని చూచి ఆవేదన పడ్డాడు కవి. ఇవన్ని తొలగిపోయి ఈ ధరణి ఎప్పుడు నిష్కంటకమౌతుందో కవితోపాటు మనంకూడ నిరీక్షించవలసిందే.

ఈ శతకంలో లోక వ్యాఖ్యానమున్నది. మానవనైజ స్వరూప స్వభావాల చిత్రణ ఉన్నది. అన్నిటికి మించి కవి హృదయమున్నది. మీరు దీన్ని చదవడం ఆనందించడమే ఇంకా మిగిలింది. సెలవు.

డా॥ జనువాడ రామస్వామి మునుముందు ఇంకా మంచి పుస్తకాలు పాఠకులకు సమర్పించాలని నా ఆకాంక్ష.

- ఆచార్య ఎం. కులశేఖరరావు

Dr. MASANA CHENNAPPA, M.A., M.Phil., Ph.D.

Associate Professor

DEPARTMENT OF TELUGU,

Osmania University College for Women

Koti, Hyderabad-500 001.

Hyderabad.

Date : 11-11-2002

“రామస్వామి ఆచార్యుల స్వామిభక్తి”

డా॥ జనువాడ రామస్వామిగారు నా చిరకాలమిత్రులు. నేను ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో లెక్చరర్గా చేరకముందే నాకున్న షుత్రకోటిలో అగ్రేసరులు వారు. పద్యాన్ని ఎంతగా సామాజిక స్పృహతో వ్రాయగలరో అంతగా భక్తి భావంతో రచింపగల దిట్ట వారు.

వారు రచించిన ఈ శతకాన్ని ఆ మూలాగ్రం చదివి నాయీ అభిప్రాయాన్ని వ్రాస్తున్నాను. చిలుకూరు పుణ్యక్షేత్రం. భక్తులు వేలకొలది ప్రతి రోజు ఆ క్షేత్రాన్ని దర్శించి ధర్మాభిమానులై పుణ్యకార్యాలు చేస్తున్నారు. ఈ క్షేత్రానికి మంచి పేరు రావడానికి కారణం ఉంది. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం మాజీ రిజిస్ట్రార్ శ్రీమాన్ సౌందరరాజన్ గారు ప్రధాన పూజారి బాధ్యతలను నిర్వహిస్తూ ఆలయ వ్యవస్థను మెరుగు పరిచినారు. “దేవుడు వరమిచ్చినా పూజారి వరమీయడు” అన్న వాదానికి తావు లేకుండా మాకు గురుసమానులైన శ్రీ సౌందరరాజన్ గారు తమ ధర్మాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు.

మిత్రులు రామస్వామి గారు చిలుకూరు వేంకటేశ్వరుని మీద రచించిన శతకమిది. దీనిలో సామాజికాంశాలతో పాటు ఆధ్యాత్మిక విషయాలు చోటు చేసుకొన్నాయి.

సామాజికాంశాలకు ఉదాహరణ :

“వావి వరుసలేదు వరకట్నమేయున్న
రూపురేఖలనెడు రూలు లేదు”

“ఓటు కొచ్చినపుడు ఓటరే దేవుండు
ఓటు గెలిచెనేని బూటు జూపు”

“ఇద్దరున్న నాడు ముద్దుముద్దుగ జూతు
బట్ట పొట్టపెట్టి భవ్యగతిని”

డా॥ రామస్వామిగారు ఈ శతకంలో వెలిబుచ్చిన ఆధ్యాత్మిక భావపరంపర విశిష్టమైంది. నిరాకారుడు. సర్వవ్యాపకుడు. ఆజన్ముడు. అద్వితీయుడైన పరమాత్మ సాక్షాత్కారమే భక్త కోటికి పరమలక్ష్యం. పరమాత్మ అంతరాత్మయై వెలుగుచున్నాడు. అతని కోసం వేరే చోట వెదకవలసిన అవసరం లేదంటారు కవిగారు.

“మనసు నిండ నీవు మసలుచునుండగా
గుళ్లు గోపురాలు కోరనేల”

ఎంతో ఆధ్యాత్మిక చింతన కలిగిన వారైతే గాని వారి నోటి నుంచి ఇలాంటి అమూల్యమైన వాక్కు రాదు.

ఈశావాస్యోపనిషత్తునుంచి ఈ సందర్భంగా ఒక మంత్రాన్ని ఉదాహరించాలని పిస్తున్నది.

“యస్తు సర్వాణి భూతాన్యాత్మన్నేవానుపశ్యతి
సర్వభూతేషు చాత్మానం తతో న విచికిత్సతి” - 6

ఏ విద్వాంసుడు పరమాత్మయందు స్థావరజంగమాలను, స్థావరజంగమాల యందు పరమాత్మను దర్శించునో, అతడు సందేహాన్ని విడిచి మోక్షాన్ని పొందగలడని భావం.

నిష్కల్మషమైన మనస్సుతో పుణ్యకర్మలు చేయాలని, కర్మ రహస్యం బోధపడనంత కాలం కర్తయేవరో, భోక్త యేవరో తెలుసుకోవడం అసాధ్యమని సూక్ష్మమైన విషయాలను స్పృశించారు డా॥ రామస్వామిగారు ఈ శతకంలో. ఎవరు కర్మలను చేస్తారో వారే కర్తలు. కర్మలు చేసిన వారే ఆ కర్మఫలాలు అనుభవిస్తారు కనుక వారే భోక్తలు. ఈ రహస్యం తెలిసిన వారు కర్మల విషయంలో అప్రమత్తులై ఉంటారన్నది కవి అభిప్రాయం.

“కర్మవాదమందు మర్మంబు దెలియక
పనులు చేయుచున్న ఘనులు జగతి
కర్తభోక్త యేవరొ కనుగొనుటయె దారి
వేడుకొందు నిన్ను వెంకటేశ”

ఐతే కర్మఫలాలను అనుగ్రహించేవాడు మాత్రం ఎన్నటికైనా పరమాత్మయే.

మతం గొప్పదైతే మనిషిలో మార్పు రావాలంటారు రామస్వామిగారు. మతం ఈనాడు మారణ హోమాన్ని సృష్టించి మానవుల మనుగడకే ముప్పుతెస్తుంది. కనుక మతం కంటే మానవత్వమే ఉత్తమమైందని చాటుతున్నారు.

“మతము గొప్పదయిన మనుషులు మారాలి
కలిసియున్ననాడు కలదు సుఖము”

డా॥ రామస్వామిగారికి కపటం, మోసం, డాంబికం, వాచాలత్వం అంటే గిట్టవు.
కనుకనే,

“గుణము శీలమంటు గుణితాలు వేయకు
మనసు లేని మనిషి మట్టిదిబ్బ” అని చెప్పారు.

“వట్టి మాటలు కట్టిపెట్టోయ్,
గట్టి మేల్ తల పెట్టవోయ్”

అన్న గురజాడ సామాజిక దృకపథాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తుకు తెచ్చుకోవచ్చు.

“నమ్మియున్న వాని నట్టేట ముంచెడి
వింతజనులు గలరు విశ్వమందు”

నమ్మని వానికి అపకారం చేయడం ఒక పద్ధతి. కాని నమ్మిన వానినే నట్టేట
ముంచడం నేడు మనుష్యులకు కొందిరికి అలవాటుగా మారింది. అటువంటి వారిని
వింతజనులు అన్నారు. కవి. సాధారణంగా వింత జంతువులు అనొచ్చు. కాని
జంతువులకు కోపం వస్తుందని కాబోలు అలా అనలేదనిపిస్తుంది.

భక్తి ఆధ్యాత్మిక భావ పరంపరకే కాక, సామాజికాంశాలకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చి,
రచించిన ఈ శతకం మిత్రులు డా॥ రామస్వామి గారికి విశేష కీర్తిని కల్గిస్తుందని
ఆశిస్తూ అభినందిస్తున్నాను.

- డా॥ మసనచెన్నప్ప

శ్రీ చి.మా శ్రీనివాస రాఘవాచార్యులు

ప్రధాన అర్చకులు, ధర్మకర్త

చిలుకూరు దేవాలయం.

ఆశీస్సులు

డా॥ జొన్నవాడ రామస్వామి సామాన్య కుటుంబము చిల్లూరులో పుట్టినవాడు. చిన్నప్పటినుండి చదువుపై శ్రద్ధ కనపరిచేవాడు మా కళ్ళముందు చదువుకొన్నవాడు. చిల్లూరులో డాక్టరేటు పట్టా తీసుకున్నవాడు ఒకే ఒక్కడు. ఆయన రామస్వామి. ఇంత గొప్పవాడయ్యాడంటే చాలా ఆనందము కలుగుతుంది.

పాండితీ ప్రకర్ష అనుననది దైవమిచ్చేవరం ఆ వరాన్ని పొందిన రామస్వామి ధన్యుడు. శతకంలో చక్కని పద్యాలున్నాయి. సమాజంలో నివసిస్తున్న మామూలు మనిషికి, కవిహృదయం గల వారికి ప్రత్యేకతలుంటాయి. మామూలు మనిషి దృష్టికి కవిదృష్టికి తేడా ఉంటుంది. అందుకే చెడు అనుకున్న దానిని కూకటివేళ్లతో కూల్చివేయడానికి తనవంతు కర్తవ్యాన్ని చతురంగా, చమత్కారంగా చూపించటానికి ప్రయత్నించారు రామస్వామి.

ఈ కవి కలం నుండి ఇంకెన్నో రచనలు వెలువడాలని, ఆ వేంకటేశ్వరుడు ఆయురారోగ్యాలు, అష్టైశ్వర్యాలను ఈ కవికి కలుగ జేయాలని మనసారా ఆశిస్తూ ఆశీర్వాదిస్తున్నాను.

శ్రీ చి.మా శ్రీనివాస రాఘవాచార్యులు

ఆకృతి సుధాకర్

స్థాపక కార్యదర్శి 'ఆకృతి'

ఉస్మానియాలో 1975లో ఎం.ఏ. తెలుగు చదువుతున్నప్పుడు డా॥ జనువాడ రామస్వామితో నా పరిచయం ఆత్మీయంగా జరిగింది. క్లాసులో ఎంత సీరియస్గా ఉండేవాళ్లమో, క్లాస్ బయట అంత సరదాగా గడిపేవాళ్లం. తెలుగు సాహిత్యంపై డా॥ రామస్వామి మక్కువ చూసి.. ఆనాడే అనుకున్నాను.. ఏదో ప్రయోగం జరుగుతుందని.

తన ఊరు చిలుకూరు.. తన దైవం.. బాలాజీ కాబట్టి తన యిష్టదైవం మీదే కవితా కుసుమాలు పూయిస్తున్నాడు. ఈ శతకంలోని ప్రతిపద్యం సమకాలీన సమాజానికి దర్పణం, ఆవేదన, ఆర్థత నిండిన హృదయంతో సమర్పించినవి.

‘మనసునిండ నీవు మసలుచునుండగా
గుళ్లు గోపురాలు కోరనేల?

అంటూ భక్తి భావం. మనసుకు సంబంధించినదిగా విన్నవిస్తాడు. ఈ శతకంలో

“అంత్యకాలమందు ఎంతగా వేడినా..
కనికరించబోడు కాలుడెవని
మంచిపనులు చేసి మనుగడ సాగించు
వేడుకొందు నిన్ను వెంకటేశా”

అంటూ మనిషి మనుగడకు దిశా నిర్దేశం చేస్తున్నాడు.

ప్రియమిత్రుడు డా॥ జనువాడ చిలుకూరి బాలాజీ పై చిలకిన ఈ శతకం వాడవాడలో వ్యాపించాలని మనసారా ఆకాంక్షిస్తూ....

- ఆకృతి సుధాకర్

అభినందనలు

శ్రీ డా॥ జనువాడ రామస్వామి గారు రచించిన శ్రీ చిలుకూరు వేంకటేశ్వర శతకము సరళమైన, మృదుమధురమైన భాషలో ఉంది. పాండిత్యము కోసము ప్రాకులాడ లేదు. మామూలుగా చదువుకున్న వారికి అర్థమయ్యేటట్లు వ్రాసినారు. సామాజిక రుగ్మతలకు ఒక్కొక్క పద్యం ఒక్కొక్క మాత్రలా పనిచేస్తుంది.

రోగబాధలేక రోజులు గడిపిన

దానికంటే గొప్ప ధనము లేదంటాడు” జనువాడ

ఈ సత్యం బహుశా తెలియని వారుండరు. ఈ శతకంలోని ఒక్కొక్క పద్యం ఒక్కొక్క ఆణిముత్యం. డా॥ జనువాడ కవితా కీర్తికిరీటంలో ఈ శతకం కలికి తురాయి అవుతుందనుటలో సందేహం లేదు. వీరి చక్కని రచన చదువరులకు, నీతి, న్యాయం, ధర్మ హితబోధ చేయగలవని నా విశ్వాసం. ముందు ముందు శ్రీ స్వామిగారు గర్వించదగిన కావ్యములను వ్రాయగలరని ఆశిస్తూ వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఇట్లు

డా॥ తిరునగరి రంగయ్య, FRCS
Emeritus Professor of Surgery
Rotary Governor 1999-2000
Dist. 3150

శుభాకాంక్షలు

శ్రీ డా॥ జనువాడ రామస్వామి గారు కవిగా అందరికి సుపరిచితులే. ఇంతకు ముందు కవితారామం, మనోనేత్రం అనే రెండు కవితా సంకలనాలు ఆవిష్కరించి వారి దారిని మనకు చూపించారు. శ్రీ చిలుకూరు వేంకటేశ్వర శతకం వారి భక్తి ప్రపత్తులకు తర్కాణం. శతకంలో బక్తి, రక్తి, ముక్తి, సమాజంలోని అన్ని అంగాలను వారు స్పృశించారు.

“మంచి మాయమయ్యె - మాయరాజ్యమునేలె”

అంటు ప్రపంచములో ధనమే మూలమయ్యిందంటారు. ఎంత గొప్పవాడైన గుణంలేకపోతే రాణించడని

“దుర్గుణాలన కలిగి దుష్టరావణుండు

కోరి తెచ్చుకొనియెపోరి చావు” అంటాడు.

రాజకీయమంటే రాజకీయనాయకులంటే కవికి గిట్టదు.

“అరయ రాజకాయ అర్థాలు వేరయా

చెప్పుమాట యొకటి చేయుటొకటి” అంటాడు.

ఈనాటి సమాజంలో వృద్ధ శరణాలయాలు ఎక్కడ చూస్తే అక్కడ కనిపిస్తున్నాయి. కొడుకుల గని మురువగానే సరిపోదు. వృద్ధాప్యంలో వారి ఆసర ప్రతి తల్లిదండ్రు కోరుకుంటారు. కాని దానికి వ్యతిరేకంగా జరుగుతుంటారు కవివర్యులు.

“తల్లిదండ్రు బరువు తనయులకిపుడు - వింతలోక రీతిని వినుమంటాడు.”

ఇట్లు ఎంతైనా చెప్పవచ్చును.

ఇంకా శ్రీ డాక్టరు జనువాడ కలం నుంచి ఎడతెగని కవితా ప్రవాహం ప్రవహించాలని, ఆయన చేసిన పరిశ్రమయే ఆయన విజయానికి కారణమని నిరూపించ కలిగారు. ఆయనకు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు తోడు ఉండాలని కోరుకుంటు శుభాకాంక్షలు తెలియ చేస్తున్నాను.

ఇట్లు

కె. విశ్వేశ్వర్

వొకేషనల్ జూనియర్ లెక్చరర్స్,

అసోసియేషన్ (ఎ.పి.)

కృతజ్ఞతలు

సెలవుల్లో ఏమీ తోచకపోతే పుస్తకాలు తీసుకొని గర్భగుడి ముందు కూర్చొని చదువుకొనేవాణ్ణి. నా చిన్నతనం అలా గడిచింది. వేంకటేశ్వర శతకం వ్రాయాలని ఎప్పటినుంచో నా మనసులో ఉంది. శ్రీ స్వామివారి ఆజ్ఞ ఈనాటికి పూర్తయిందంటే ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం, ఎం.ఏ లో నా సహధ్యాయి ఆత్మీయ మిత్రులు, వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహించి, పద్యాలు బాగున్నాయని మరి తొందరపెట్టిన వారు ఆకృతి సుధాకర్.

నా విన్నపాన్ని మన్నించి శిష్యవాత్సల్యంతో అభిప్రాయాన్ని అందించిన జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహిత పద్మభూషణ్ డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి, యం.పి. గారికి, నా శతకాన్ని చదివి సూచనలు, సలహాలు ఇచ్చిన మా గురువర్యులు ఆశీఃపూర్వక ఆకాంక్షను వ్రాసినవారు పూజనీయ ఆచార్య ఎం. కులశేఖరరావుగారికి, ముందు మాట వ్రాసిన ఆత్మీయులు డా॥ మసనచెన్నప్పగారికి, అభినందన చందనాల నందించిన ప్రఖ్యాత సర్జన్ డా॥ తిరునగర్ రంగయ్యగారికి, ఆశీస్సులు అందజేసిన మా గుడి ప్రధాన అర్చకులు ధర్మకర్త శ్రీ చి.మా. శ్రీనివాస రాఘవాచార్యులు గారికి, పద్యాలు చదివి ప్రతి పద్యాన్ని అందమైన అక్షరాలతో నిజప్రతిని వ్రాసిన మిత్రుడు నాగపురి శ్రీనివాస్ గారికి, అన్నా నీవెట్లంటే అట్లే అనే మిత్రుడు, వెంటుండే మిత్రుడు శ్రీ క్యాసుకేల విశ్వశ్వర్ గారికి,

ఈ శతకాన్ని అందంగా ముద్రించిన మోనికా గ్రాఫిక్స్ అధినేత శ్రీ సంతోష్ కుమార్ గారికి, పరోక్షంగా, ప్రత్యక్షంగా, ఈ ముద్రణకు సహాయపడిన స్నేహితులకు సన్నిహితులకు కృతజ్ఞతాభినందనాలు.

నన్ను ప్రోత్సహించిన సమాకళాశాల ప్రిన్సిపాల్ యం. హరినాథబాబుగారికి, తోటి ఉపన్యాసక మిత్రులకు, మరియు నాకు ఏమాత్రం ఇబ్బంది కలుగకుండ రచనా వ్యాసంగానికి చేయుతనందించే నా సహధర్మచారిణి సత్యవతికి.

ప్రార్థన

శ్రీ గణేశు సేవ సిరుల గిరుల నిచ్చు
వాణి పూజ చేసి బాణి గూర్చు
ఆటవెలదులన్ని అందంగ ఆడంగ
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

శ్రీ చిలుకూరు వెంకటేశ్వర శతకం

- డా॥ జనువాడ రామస్వామి

శ్రీనివాసుడలరు చిలుకూరునందున
భక్త జనుల బ్రోచి ముక్తినొసగ
ధన్యులైరి జనులు దర్శన భాగ్యాన
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

చినుకులొలుకు తేనె చిల్కూరు వెంకన్న !
భక్త జనులు గొలువ భవ్యలీల
లెన్ని జూపితీవు కన్న తండ్రిని బోలి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నీదు నామ మహిమ నిత్యము స్మరియించి
కరము మోడ్చి మ్రొక్కి వరములడుగ
దురితములను బాపు వరదుడవగుదువు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నిరుపమానమైన నీ సన్నిధానము
జనన మరణ రహిత మైనదనుచు
నామ జపము చేతు నారాయణా ! యని.
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఎందుచేతనన్ను ఏడిపింతువు స్వామి
కవిత వ్రాయనిమ్ము కమ్మగాను
పుత్ర భావమునను పూనినన్నేలుము
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఎంత మంది భక్తు లెడతెగకుండంగ
వచ్చుచుండిరయ్య వరము వేడ
కోర్కెదీర్చుదేవ ! కోనేటి రాయడ !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కంటికునుకు లేదు కాలేదు పనులేమొ
నిన్ను తలపకుండ నిమిషముండ
తక్షణంబు మాకు తగిన మార్గము జూపు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఏమి చెప్పుదు దేవ ! ఎం.వి. సౌందర రాజు
వాక్కుతోడ వాసి కెక్కినావు
కదలివచ్చు జనము కడలిని మరిపించు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కరుణ జూపిమమ్ము కాపాడుమో స్వామి !
 నీదు కృపయు లేక నిలువలేము
 మార్గదర్శనమున మా తండ్రివగుదువు
 వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

తలప నాది కవిని తరియించు జన్మంబు
 తెలుగు వనములోన వెలుగు దివ్య
 వెలుగజేయు కొరకు వేదవేద్యా ! యని
 వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

దేవుడెక్కడంటు దేవులాడెదవేల .
 ఆత్మలోనే గలుగు నరసి చూడ
 మంచి దారి జూపు మనుజుడే దేవుడు
 వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

రామ కథను చెప్పి రంజిల్లె జగతిన
 బోయవాడు కూడ బోధజేసె
 కులము కన్న మిగుల గుణమే ప్రధానమ్ము
 వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మాయమాటలెన్నో మంచిగా చెప్పుచు
 మోసపుచ్చి జనుల మదము జెంద
 “నమ్మిమోసపోయి” నా కర్మ యందురు
 వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కులము గొప్పదయ్యె గుణము హీనంబయ్యె
కులము పేర జరిగె ఘోరమెంతో
లక్ష్యమే హుళక్కి కక్ష సాధింపాయె
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పలుగు చేతబట్టి పగలంత కష్టించి
సార సీస కొరకు ధారవోసి
ఉన్న పైకమంత ఊడ్చేసి ఏడ్చేరు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మతము నాడు జనుల మనుగడ నింపెను
రాను రాను మతము రక్కసాయె
మానవతను నేడు మంటను కలిపెను
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కలిసియున్ననాడు కలదెంతో సౌఖ్యమ్ము
పోరు సల్పు నెడల పోవు పరువు
సామరస్యమునను సర్వమ్ము శుభమగు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఒకరి బాగు పరచ నొప్పుదు మనసుకు
దెప్పి పొడుచుటకును తప్పుకొనరు
ఏది ధర్మ మార్గ ? మెండ మావయ్యెగా !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

తనదు సుఖము కొరకు తపియించినట్లుగా
ఎదుటి వారి సుఖము నెవడు జూచు ?
మంచి జరుగకున్న మానవత్వమేది ?
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

అమ్మ అనెడి మాట యనురాగ జలధియే
అడుగు కదల లేదు అమ్మ లేక
చిన్న నాటి గురువు వెన్నముద్దలనిచ్చు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మరణ సమయమందు మది గుంది కుమిలినా
ఎవరు వెంటరారు ఎందుకనగ
బ్రతికి యున్న నాడు ప్రార్థించలేదుగా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కొడుకు కోడలు మరి కూతుళ్ళు అల్లుళ్ళు
ఇల్లు నాది యనుట కల్లమాట
బంధువులును రారు, భార్య వెంటయు రారు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పన్నులుండవనుచు పలుమార్లు పలికిరి
పిదప వేయిరెట్లు పెంచిరకట !
అటులె మోసపోదు మైదేళ్ల కొకసారి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

డబ్బు ధర్మమునకు దారితీయునుగాని
డబ్బులేని వాడు గబ్బు మనిషి
పైసయున్న చాలు పరమాత్ముడై పోవు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

తీర్థమొకడు పోవు తిరిపె మొకడు నెత్తు
ఎవని పాప కర్మ నెవడు మాన్పు ?
మంచి ఎప్పుడు మంచి, మరచిన చెడిపోవు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

దాన ధర్మములను దయతోడ జేసిన
పేరు నిలుచు భువిని పేర్నిమీర
బావి నీరు తీయ మరిమరి ఊరదా ?
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

డబ్బుతోడి విలువ ధార్మిక మవనిలో
బట్టతోటి విలువ కట్టి చూడ
మాసిపోయేనేమొ మానవత్వము నేడు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

బుద్ధ విగ్రహాలు భువిలోన లేకుండ
పేల్చివేసినారు కూల్చినారు
లోకమందు మంచి లోకువై పోయేనే
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

రంకు మేలుగాదె? రాజకీయము కంటె
ఓట్ల కొరకు ఖర్చు కోట్ల కొలది !
ప్రజల మోసపుచ్చి పదికోట్లు వెనకేయు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

గొప్పవారమంటు గోతులు తీసిరి
లోక ధర్మములను పీక నులిమి
జగతి తీరు జూడ చంచల మాయెగా !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

లోభ మోహములును లోకాన నిండెను
కామమేమి యిచట కళ్ళు దెరిచె
వావి వరుస మరచి వానరులయ్యిరి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

తల్లిదండ్రు బిరువు తనయుల కిప్పుడు
వింత లోకరీతి కొంత వినుము !
అల్ల బెల్లమాయె అమ్మయే దయ్యమ్ము
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పాప కర్మములను ప్రత్యక్షముగ జేయు
పాపులకును శిక్షపడుట లేదు
తప్పు పనుల జేసి తప్పింప, న్యాయమా !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

లాలిపాపలాగ లాలించి రోగిని
ఆత్మ తృప్తి నిచ్చి ఆదుకొనును
అమ్మ కూడ చూడదక్కయ్య నర్సులా !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

వావి వరుస లేదు వరకట్న మేయున్న
రూపు రేఖలనెడు రూలు లేదు
అందమంత నిమిడు ఆలికట్నములోన
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

హత్యకొక్కరేటు యాక్సిడెంటుకు రేటు ?
హంతకుండు డాక్టరయ్యే నేడు
ప్రాణములను దీసి పడుకొన బెట్టును
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

తండ్రి కూడబెట్టు తనయుడు భోంచేయు
ముసలి తనమునందు ముష్టిబతుకు
కొడుకు కోడలకట కూడ బలుక్కొండ్రు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పక్షవాతమొచ్చి పడె తండ్రి మంచాన
లక్షలాది అస్త్ర రాదటంచు
ఆత్మజుండు చూజె నయ్యను పురుగుగా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఓటు కొరకు వచ్చు కోటి వేషాలతో
ఓటు వేసినంత మాటమరచు
రాజకీయ మంటె రంజైన అటగా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సంపదున్న నాడు సపరివారమ్ముతో
వచ్చిపోవు వారు హెచ్చుగలరు
అదియులేని నాడు ఆదరణ కరవు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఓటుకొచ్చినపుడు ఓటరే దేవుడు
ఓటు గెలిచేనేని బూటు జూపు
గద్దెనెక్కి యిట్లు మిద్దె గట్టుటయంద్రు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నాగరికత యంటు నానా విధమ్ముల
స్త్రీలు, పురుషులంత శీలధనము
మంట గలిపిరిలను మరిచిరి సంస్కృతి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

లాంఛనమ్ములాయె లంచంబు లీనాడు
జగతి వింతలెన్నో జరుగుచుండె
పైన జూడగానె పరువులు తీతురు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

జ్వరము వచ్చినప్పుడు జరిపి గుండె పరీక్ష
కడుపు నొప్పి ముందు కడకు నొసగి
డాక్టరయ్య యొకడు దాదాను మించెగా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

'నర్సు' లేకపోతే నడువదు దవఖాన
శ్వేత వస్త్రధారి సేదదీర్చు
ఫోజు డాక్టరొకడు ఫీజు గుంజెటివాడు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఎన్నికయిన వాడు ఎన్నెన్నో చెప్పగా
జనము గొట్టెలయిరి ఘనముగాను
చెట్టు పేరు చెప్పి చేతురు మోసాలు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

అమ్మనాన్నలయిరి అంటరాని జనులు
భార్య తప్ప అంత భారమైరి
లోకరీతి మారె లోకైక రక్షక !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కర్మ వాదమందు మర్మంబు దెలియక
పనులు చేయుచున్న ఘనులు జగతి
కర్త భోక్త యెవరొ కనుగొనుటయె దారి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పరమపావనుండు పరుల తప్పెంచడు,
చెడును గాంచు వాడు చెడును తుదకు
మనసులోని మాట మహనీయులది కాట
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఇల్లు నాదియంచు కల్లలాడెడు వాడు
నిప్పులాంటి నిజము చెప్పలేడు
ఆరు మూడడుగుల అవనియే మనిషిది
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సైన్సు గొప్పదంచు చాటి చెప్పెడి వారు
అందులోని నిజము నందుకొనరు
మంచి కొరకు వెదుకు ! వంచనలెందుకు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సేవచేయుదుమని సేవింగు జేయుచు
కల్లమాటలాడి కపటులైరి
కొందరున్నరయ్య గోముఖ వ్యాఘ్రాలు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

చట్ట సభలలోన చాల నీతులు జెప్పి
చేయుచుందురెన్నో చెడ్డ పనులు
ఎన్నుకున్న వాడు మన్నులో కరువడా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సీత సాధ్వీకూడ చీకుచింతయులేక
సుఖము నొందలేదు సృష్టి యందు
ఆశలోన బడితె అన్నియు వెతలాయె
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

దుర్గుణాలు గలిగి దుష్టరావణుడును
కోరి తెచ్చుకొనియె పోరి చావు
శ్రేయమెట్లు గలుగు సీతను చెఱబట్ట?
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మంచి మాయె మయ్యె, మాయ రాజ్యమునేలె
ధనము మూలమయ్యె ధరణియందు
భావి కాలమంత పరుగులు ఉరుకులే
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కట్టుకున్న భార్య కడదాక నీవెంట
నుండి సుఖము నిచ్చు దండిగాను
ఆటవెలది కొరకు నారాట పడబోకు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

బ్రతుకు నీటి బుడగ, బ్రదుకుదు వెన్నాళ్లు ?
లోకమందు మాయ లోనుగాక
తామరాకు మీద తనరు బిందువు భంగి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ధనములున్న నాడు దాస్యంబు జేతురు
త్రొక్కి చూడ రెవరు తొలగిపోతే
ఇదియే ధర్మసూత్ర మిహలోకమింతియే
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

రాజయోగమన్న ధారెవ్వరడ్డము
భిక్షకుడవునయితే పిలువరెవరు
నుదిటిరాత మాన్పనోపునా నలువైన
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

భక్తవరుల కోర్కె పరుగున దీర్చెడి
శ్రీనివాస నిన్ను చేరికొలుతు
నీవు రక్ష మాకు నిజముగా జగతిలో
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

భక్తులంటే నీకు పరమ మౌప్రీతియే
భజన సేతు భక్తి భావమునను
పాపములను కడిగి పావక నమ్మొనరింపు !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మనసులోని మాట మరుగున దాచాలి
మాటలాడితేను కోటదాటు
చేసి మంచిపనులు చెలిమితోనుండగా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నమ్మియున్న వాని నట్టేట ముంచెడి
వింతజనులు గలరు విశ్వమందు
పేదవాని కెపుడు పేర్మిజూపగదయ్యె!
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

జగతిలోన మేము జన్మించి ఫలమేమి ?
నిన్ను నమ్మకున్న నీతియేమి ?
బ్రతకు దెరువు చూపు బంగారు కొండవు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సిరిగలాడు వచ్చె - గరిత లక్ష్మిని వీడి
విష్ణువైతి వీవు విమల మతివి
భక్తి గలిగి గొలువ భాగ్యంబు గలిగించు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మూర్తి పూజసేతు నార్తుల రక్షింప
ముక్తిగోరి పూజ ముడుపు కడుదు
మనుజు సేవ జేతు చుంచి తపస్సని
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఇద్దురున్న నాడు ముద్దు ముద్దుగ జూతు
బట్ట పొట్ట పెట్టి భవ్య గతిని
పిల్ల లెక్కువైన ఇల్లు గుల్లయిపోవు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పట్టు పట్టగ రాదు పట్టి విడువరాదు
పట్టు విడుపు కన్న ప్రాణ మిడువు
అడితప్పురాదు ఆశపెట్టగ రాదు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ధర్మపరులు నేడు దండింప బడినచో
అవని యందు నీతి అణగిపోవు
సత్యమన్న వాని చవటగా జూతురు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మనసులోన నున్న మలినంబు కడిగెడి
పావనుడవు నీవు పసిడి కొండ !
మమ్ము గన్న తండ్రి మాయందు దయయుంచు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సకల ధర్మములకు సాధనంబు మనసు
మంచి మనసునిచ్చి మమ్ముబ్రోవు
నీదు దయను లేక నిమిషమైనను తాళ
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సప్త గిరుల తేడ ! ఆపులెవ్వరు నాకు ?
బాంధవుడవు వె బలగమీవె
నాదు మేలు గోరు నాయకుండవు నీవె
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మనసు లేనివాడు మనుజాధముండగు

లోక మందు నేడు లోకనాథ !

మించి మనసు నిచ్చి మమ్ము కాపాడుము

వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

న్యాయ మెక్కడుండె నరుని నాటుకలోన

నీతి కూడ నేడు నేతి బీర

ధర్మమూర్తివయ్యు ధరణి పాలించుమా

వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

సంతసంబు తోడ చాళుక్యరాజులు

రాజ్యమేలి నారు పూజ్యముగను

రాజ భోగమునను రంజిల్లె చిలుకూరు

వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నిన్ను మదిని నిలిపి యెన్నో ఆశల జిక్కి

యుంటిగాని, నీదు యోగమెరుగ

జన్మలేని స్థితిని చక్కగ కూర్చుమా !

వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

విద్యయొసగు మనకు వినయ ఘగుణమ్ము

విద్యవలన వచ్చు విమలకీర్తి

విద్య నేర్చునతడు విశ్వాన్ని పాలించు

వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

అంతనాది యంచు నాశించి ఫలమును -
స్వార్థపరుడనయ్యి సాగుచుంటి
బ్రతకు నీటి బుడగ, భావింపకయె స్వామి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

అరయ రాజకీయమర్థాలు వేరయా
చెప్పు మాట యొకటి చేయుటొకటి
జూపి పాము ాడించు ఘనులైరి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మానవత్వమిపుడు మరిచిరి మనుజులు
మానవత్వమునకు మనుగడేది ?
మతము మనిషిజంప మానవత్వంబౌనె ?
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

అనవసరముగాను అనుమాన పడవద్దు
పరగ భూతమయ్యి భయము గొలుపు
బుద్ధి నాశనమగు పుడమి మనిషిజచ్చు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

వినయభావమలర వేడుకొనుచునున్న
సుఖము శాంతి మాకు సులభమౌను
కలియుగమున నరుల కష్టాలు కడతేర్చు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మనసు నిండ నీవు మసలుచునుండగా
గుళ్లు గోపురాలు కోరనేల
విశ్వమంత వెలిగి విస్తరించితివయ్య
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

తప్పదయ్య చావు ధనవంతుడైనను
ఉన్న నాళ్లు నిన్ను సన్నుతింతు
మానవత్వమునకు మైలురాయగునట్లు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

చలన చిత్రములను చాల జూచియునేడు
యువత దారిద్ర్యం నవత మరచి
మంట గలిసె మాన మర్యాదలన్నియు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నీటిలోని బుడగ నిండైన ఆయువు
ఎప్పుడు తనువు పోవు నెరుగ గలమె ?
పుణ్య చిత్త వృత్తి పూజింతునో స్వామి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

భక్తి లేని వాడు ముక్తి కర్హుడు గాడు
ధనము యున్న గాని దాతగాడు -
లోభులంత గూడి లోకాన్ని మార్చురా ?
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

దూరభారమనక సారెకు దర్శించి
వచ్చిపోవు భక్త వరుల కొరకు
అడుగు మందుకేసి అడిగిన వరమివ్వు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

రోగ బాధలేక రోజులు గడిచిన
దానికంటె గొప్పధనము లేదు
కరుణ జూపి మమ్ము కనికరించుము దేవ !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ఉన్ననాడు రోజు ఊరంత దండాలు
లేని నాడు జూడ లెక్కలేదు
డబ్బు జూచి మనిషి దాసోహమనునయా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

భక్తి ఉంటె చాలు ముక్తికి మార్గంబు
శక్తి ఉంటె చాలు సకల సుఖము
కాయమున్న నాడె గాంచగ వలెగదా !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

రాముడొక్కడిలను రావణు హతమార్చె
చేటు చేయు నరుడె చెడెను తుదకు
బలము కాదు గొప్ప, భగవంతుడే గొప్ప
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నిద్రలోననైన నిన్ను మరువకుంటి
ఫరమపావనాంగ భవ్యమూర్తి
స్వప్న మందుగాని సాక్షాత్కరింపవా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

లోభమోహములను లోకంబు లోపల
వ్యాప్తి చెందుచుండ నాపలేము
క్రోధ భూతమదియు కోలుకోనీయదు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మతము గొప్పదయిన మనుషులు మారాలి
కలిసి యున్ననాడు కలదు సుఖము
ఇలను అందరికి నీశుడు నొక్కడే
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కాలమంత గడిచె కాలుడు దరిజేర
తరిగిపోయె వయసు తరచి చూడ
తరగని వెలుగ తలచితి భక్తితో
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

రక్తము రుచి మరిగి రాజిలేకున్నారు
ఎవరు చెప్పినట్టి వివరమిదియు
మనిషి మనిషి జంపు మతమెక్కడుందయా !
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

దేవ దేవ! నీదు దివ్య ప్రభావమ్ము
ఉన్ననాడె సంపదున్న యట్లు !
మన్నుతిన్నవాని మహిమలు తక్కువా ?
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మనసులోన నున్న మాదు కోర్కెలు కూడ
అభయ మిచ్చు నీవు ఆదుకొనగ
అంతకంటె మాకు అవసరమేముంది
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

కోరుకున్న చాలు కొగు బంగారంబు
అంగరంగ వైభవంగాను
కొండమీదనున్న కోనేటి రాయడా
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

నమ్మియున్న నిన్ను, నాకేమి కొఱతయ్య
భక్తి గలిగి నీకు బంధి నయితి
సుఖము శాంతినిచ్చి చూడుమా నా తండ్రి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

ధర్మ నిరతి గలిగి కర్మ చేయని నేను
పుణ్యుడనెటులేదు ? పుడమియందు
ధర్మకర్మలందు దరిజేరి మమ్మేలు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

గుణము శీలమంటు గుణితాలు వేయకు
మనసు లేని మనిషి మట్టిదిబ్బ
మానవతకు కొమ్మ మంచి బుద్ధే స్వామి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

అంత్యకాలమందు ఎంతగా వేడినా
కనికరించబోడు కాలుడెవని
మంచి పనులు చేసి మనుగడ సాగించు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

పదియు నొక్క చట్టు భక్తితో తిరిగిన
కార్యసిద్ధి, జయము కలుగగానె
నూటెనిమిది చుట్లు పాటింతు తిరుగంగ
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

శతకమునకు ఆజ్ఞ శరణువేడితినయ్య
భక్తులెల్ల చదివి ముక్తినొంద
నీవు దారి జూపు నీ భక్తవరులకు
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

మనసులోన నిన్ను మననమ్ము చేయుచు
చెప్పితి శతకమ్ము స్వీకరింపు
నిన్ను మదిని దలచి నీతులు నుడివితి
వేడుకొందు నిన్ను వేంకటేశ !

